

Max Seeck

Rancune

Vertaald uit het Fins door
Petri Hoogendijk



A.W. Bruna Uitgevers

Proloog

Januari 2020

L'Étranger opent de deur, laat zijn blik door de kamer gaan en glimlacht tevreden. Het driesterrenhotel is ascetisch, maar voor zijn plannen is de kamer perfect. Als hij de sleutelkaart in de schakelaar steekt, gaat er een flets licht aan.

Hij zet de Louis Vuitton-sporttas op de grond en voelt hoe zijn bovenarm wordt ontlast. Sinds hij van het schip is gekomen, heeft hij de tas met zijn gereedschap niet meer losgelaten. De hele weg van de loopbrug tot in de taxi en het hotel hebben zijn vingers stevig in het leren hengsel geknepen.

Ontspannen loopt hij naar het grote raam dat uitkijkt op een plein: de mensen die daar rondstruinen lijken vanaf de hoogste etage van het hotel op tinnen soldaatjes. En dat zijn ze wellicht ook, soldaten van hun eigen leven, op weg naar de onbeduidende gevechten van hun bestaan. *Lemmingen*.

Aan de rand van het plein, voor een granieten kantoorgebouw, is een demonstratie aan de gang: tientallen mensen in donsassen houden grote borden omhoog. Er staan twee politiewagens. De daaruit gestapte agenten volgen de situatie gelaten.

L'Étranger lacht in zichzelf. Hij heeft nog nooit gedemonstreerd. Waarom zou hij ook? Hij gaat liever op in de massa dan dat hij in het middelpunt van de belangstelling staat. Bovendien breng je geen blijvende verandering teweeg door met enkele tientallen mensen bijeen te komen op een of ander stom plein. Een mooie gedachte misschien, maar niet meer dan dat.

Wanneer hij menigtes bekijkt, voelt hij soms weer de totale afzondering en uitsluiting die al sinds zijn puberteit aan hem knagen. Maar dat gevoel heeft hem nooit ontmoedigd. Integendeel, er is eerder sprake van een soort verlichting die hij in zijn jeugd heeft meegekregen. Hij begrijpt iets wat de meeste gewone stervelingen niet willen inzien: wat we doen of laten heeft uiteindelijk geen enkele betekenis.

Een nieuwe dag breekt aan. En dan nog een. Steeds maar weer, tot het eindigt. Dat geldt voor hemzelf, voor de burens en voor het hele universum.

L'Étranger doet de gordijnen dicht en zet de sporttas op het bed.

Hij pakt er een laptop uit en klapt die open.

Het apparaat ratelt even voordat het chatvenster van het Tor-netwerk verschijnt.

Zijn vingers gaan naar het toetsenbord en typen een kort bericht. *I'm in town. Waiting.*

Dan sluit hij het venster en opent een tekstbestand.

Hij staart even naar de pagina die op het scherm verschijnt: *Het existentieel nihilisme in het werk van Albert Camus*. Het onderwerp van zijn proefschrift is gewaagd en zal in de wetenschappelijke wereld zeker ophef veroorzaken. Meestal wordt het existentieel nihilisme in verband gebracht met de werken van Sartre, vanwege diens atheïstische wereldbeeld, maar hij denkt dat Camus – ondanks zijn agnosticisme – in zijn werk exact dezelfde thema's behandelt, maar dan vanuit een humaner perspectief.

Jullie zullen het wel merken, domkoppen. Als geen ander ken ik de zinloosheid van het bestaan.

L'Étranger haalt een zakdoek uit zijn broekzak en veegt er een vingerafdruk mee van het scherm. Een hoofdstuk van zijn leven loopt op zijn einde. Alleen deze laatste opdracht nog, dan kan hij zich op zijn academische loopbaan richten. Misschien krijgt hij een aanstelling aan de universiteit. Misschien niet. Ook dat heeft uiteindelijk geen enkele betekenis. Maar

dat wil niet zeggen dat hij ook maar iets doet zonder dat er iets tegenover staat. Zoals The Joker in *The Dark Knight* zegt: *If you're good at something, never do it for free.*

Hij pakt een biografie van Søren Aabye Kierkegaard uit zijn tas. In het boek zitten twee foto's. Twee personen die de rest van zijn studie zullen bekostigen. Door te sterven.

1

De kooi van de oude lift rammelt in de schacht. Onder het plafond zoemt de kabel.

Vuile geldwolf.

Eliel Zetterborg ruikt de penetrante aftershave van zijn lijfwacht en haalt zijn neus op. Hij denkt aan de protestborden die hij een uur geleden heeft gezien door de geblindeerde ramen van de Maybach.

Even balt hij zijn vuisten, zijn handen voelen zwak aan. *Die ondankbare idioten weten niet waar ze het over hebben.*

Eliel komt de lift uit en met de sleutel in zijn hand loopt hij in een paar stappen naar de deur van zijn appartement. Joonas schuift het traliehek van de liftdeur achter zich dicht. Het schurende metaal wekt bij Eliel nostalgische gevoelens op. Het geluid doet hem denken aan mechanische apparaten uit vroeger tijden, aan naar smeerolie ruikende ijzeren en stalen onderdelen die in beweging kwamen door veerkracht, stoom of enkel zwaartekracht en die het werk van mensen overnamen. De hedendaagse technologie is daarentegen volkomen geur- en smaakloos. Met de hand te bedienen machines hebben plaatsgemaakt voor een serie verfijnde algoritmen en mechanismen, waarvan de werking zo abstract is dat marketing- en communicatiebureaus er mooie verhaaltjes omheen moeten verzinnen om er enig leven in te blazen. En dan nog begrijpen de klanten amper hoe die apparaten werken. De zogeheten millennials kunnen zeggen wat ze willen, maar vroeger was alles beter.

Jij hebt deze stad vermoord, Zetterborg.

Toen Eliel Zetterborg op de dag af vijftig jaar geleden met Eetu Monto EZEM Pijpleidingen bv oprichtte, kon je uit de naam van een onderneming nog opmaken om welke bedrijfstak het ging. Op de werkplaats op het industrieterrein van Herttoniemi werd toen nog niet aan computers gefrummeld, maar werden er onderdelen gesmeed en gedraaid waarvan iets concreets en tastbaars werd gemaakt. Geen elektrische circuits en transistors maar naar bloed en zweet stinkende fabricaten. Zware industrie in de ware zin van het woord.

Eliel sluit zijn ogen en ruikt de zoete geur van gloeiend heet metaal, hoort het knisperende geluid dat ontstaat wanneer de lassers in de zuidelijke productiehal in de Puusepänkatu-straat aan het werk gaan.

‘Alles goed?’ vraagt Joonas terwijl hij een heimelijke blik in het trappenhuis werpt. Joonas Lamberg, Eliels chauffeur en lijfwacht, begeleidt hem ook vanavond weer naar huis en blijft dan achter het stuur van de Maybach in de Muukalaiskatu wachten tot Eliel klaar is. Daarna zal Joonas hem naar het feest in een wijk verderop brengen. Normaal gesproken was Joonas nu al naar huis gegaan, maar het zijn geen normale tijden: veel mensen hebben zo’n pesthekel aan Eliel Zetterborg en het bestuur van RealEst, dat het beter is dat Joonas de hele avond in de buurt blijft.

‘Ja hoor, bedankt. Ik zie je zo beneden,’ zegt Eliel. Hij doet de deur open en toetst de alarmcode in.

Joonas knikt haast onzichtbaar, werpt een blik op de bovenste verdieping en loopt dan de trap af. Dat doet hij elke avond om er zeker van te zijn dat er niemand het trappenhuis in is geglipt. Joonas is loyaal en scherp. Hij zat vroeger bij het arrestatieteam van de politie en is nog steeds gevaarlijk, ook al is hij bijna vijftig en ongewapend.

Eliel schopt zijn schoenen uit op de deurmat en doet zijn overjas uit, die onderweg van de auto naar de portiek nat is geworden bij de schouders. Zijn woning ruikt naar het nieuwe schoonmaakmiddel dat de schoonmaker op zijn verzoek heeft

gekocht. Het bedekt de weeïge, muffe geur van de antieke voorwerpen en het nog uit de oorlog stammende meubeltex-
tiel; de geur die Eliel de laatste jaren zo is gaan tegenstaan. Die hem eraan herinnert dat hij oud is geworden en dat hij – net als alle anderen op deze aardkloot – ertoe veroordeeld is vroeg of laat te sterven. In zijn geval ongetwijfeld vroeg. Na het overlijden van Anne-Marie voelt elke dag als een langzaam aftellen naar de dood. Het is alsof zijn hart elke dag minder vaak slaat om er op een nacht eindelijk mee op te houden, zodat hij uit zijn lijden wordt verlost.

Eliels blik valt op een gele zak die op de grond rondslingert. De schoonmaker had de boeken vanmorgen al terug moeten brengen naar de bibliotheek in de Rikhardinkatu en dan met een de reserveringen moeten afhalen. *Verdomme*. Die vrouw wordt ook steeds nalatiger.

Eliel loopt verder de kamer in, blijft met zijn handen in zijn zakken staan en zucht diep. Het jubileum van de onderneming stemt hem nostalgisch.

Een halve eeuw. In die tijd is RealEst uitgegroeid tot een wereldwijd beursgenoteerd bedrijf. Het wordt steeds moeilijker om overeenkomsten te vinden met de kleine metaalwerkplaats die hij vijftig jaar geleden met Eetu heeft opgericht.

Het jaar 1970 was al met al een andere werkelijkheid: het door Kekkonen geleide gefinlandiseerde land verschilde totaal van het huidige Finland, zowel in positieve als in negatieve zin. Volgens zijn ouders ongetwijfeld in negatieve zin. Eliels vader was politiek redacteur bij de krant *Helsingin Sanomat* en een groot voorstander van persvrijheid. Zijn moeder maakte carrière als toneelschrijver. De kunstzinnige en liberale Zetterborgs ervoeren de naoorlogse sfeer als beklemmend en beteugelend, en het is misschien wel deels daarom dat hun enige zoon Eliel een fervent tegenstander werd van de zelfcensuur die de Finse staat betrachtte ten opzichte van de Sovjet-Unie. Anderzijds profiteerde EZEM Pijpleidingen bv (die door de fusie en beursgang in de zomer van 1990 de naam RealEst bv kreeg) vooral

in de jaren tachtig enorm van de handel tussen de beide landen, waardoor hij aanzienlijk positiever over de Sovjet-Unie ging denken. Zolang de oosterburen tevreden waren, liep de handel goed.

Opportunistische draaikont.

Eliel weet dat hij het schoolvoorbeeld is van hoe gemakkelijk ideologie opzij wordt geschoven in de hoop op snelle winsten die het kapitalisme biedt. In de loop der jaren hebben zoveel mensen hem voorgehouden dat hij zijn principes heeft verloochend, dat hij zich er niet meer druk over maakt. En bovendien is het waar, ook al is dat allemaal tientallen jaren geleden. Maar hij heeft nergens spijt van, geen seconde. De genomen besluiten hebben een geweldig leven mogelijk gemaakt voor hem en Anne-Marie. En voor Axel, die anders dan Eliel in welstand en overvloed heeft mogen opgroeien. Soms vraagt Eliel zich af of zijn zoon met een armoediger jeugd een ander persoon was geworden. Is hun relatie nu juist zo moeilijk omdat hun uitgangspunten zo verschillend waren?

Eliel gaat voor een grote spiegel staan en bekijkt zijn gegroefde gelaat, dat door een witte baard wordt bedekt. Op de ladekast licht het scherm van zijn mobieltje op, maar Eliel is niet van plan te antwoorden. De telefoon is vandaag vaker dan ooit overgegaan. Journalisten, gelukwensers, beroeps- en hobbypolitici, bijna-vrienden, schouderklopers. Parasieten. Het is een grote dag voor RealEst en de Finse industrie: het middenkader van de onderneming viert feest in een enorme tent op het marktplein van Hietalahti, waar een programma met verschillende optredens is voorbereid. De leidinggevenden en bestuursleden komen met hun partners bijeen in een kabinet in het nabijgelegen restaurant Saslik voor een jubileumdiner.

Uitbuiten.

Eliel sluit zijn ogen en probeert te vergeten.

Hij ziet ze nog steeds voor zich, de witte borden die de felle zon weerkaatsen. Het zijn er tientallen en ze worden vastgehouden door honderden handen. In grote letters staan er alle

mogelijke scheldwoorden op geschreven. Duizenden mensen hebben zich voor de fabriek verzameld en ze zijn niet gekomen om het vijftigjarige succesverhaal van het bedrijf te vieren. Het lawaai dat de woedende mensenmassa voortbrengt is oorverdovend en als dirigent treedt een vakbondsman op die met een megafoon in zijn hand op het podium staat.

Eliel opent zijn ogen en voelt zijn hart kloppen. Ondankbare sukkels. Natuurlijk is de maatregel drastisch, maar die is niet lichtzinnig genomen. Als de fabriek gered had kunnen worden, dan was die gered. Het besluit van het bestuur om de vestiging in Kouvola te sluiten heeft niets te maken met het verlagen van de productiekosten. De fabricage van pijpleidingen moest nu eenmaal worden stilgelegd, omdat die onrendabel is. De fabriek met bijna drieduizend werknemers is al tien jaar de bodemloze put van de onderneming. Dat de andere onderdelen van het bedrijf voor een positief resultaat zorgen is onvoldoende reden om er tot in den treure mee door te gaan. Een groter probleem dan de sluiting van de fabriek is wellicht dat het vrijwel onmogelijk is om het ontslagen personeel bij de andere afdelingen van de onderneming onder te brengen. De arbeidsomstandigheden van RealEst zijn de afgelopen tien jaar wezenlijk veranderd. Zelfs als de firma een dure opleiding betaalt kan een metaalarbeider van vijftig met geen mogelijkheid meer leren om ook maar één regel te programmeren. In elk geval niet snel genoeg.

Ga naar Zweden, zoals Nalle Wahlroos, vies varken.

Eliel gaapt. Hij leest het bericht dat een kwartier geleden op zijn telefoon verscheen. Het is van Axel.

Ben op weg naar het restaurant. Wees op tijd.

Hij denkt aan zijn zoon. Aan Axels verfijnde gelaat en aparte, verrassend hoge stem, waarin nog een spoortje te horen is van de jazzy whiskybas van zijn overleden moeder. Van haar heeft hij niet alleen zijn mooie gezicht maar ook zijn tengere lichaamsbouw geërfd.

Het voor hem ongewone brandend maagzuur waar Eliel de hele rit last van heeft gehad komt weer opzetten. Het bezoek aan Kouvola was bepaald niet opbeurend geweest. Hij weet dat hij nog maar krap een jaar bestuursvoorzitter van RealEst bv zal zijn en daarom is hij bereid deze kogel te incasseren: de scheldpartijen van de hele natie. Zijn opvolger kan dan met een schone lei beginnen, misschien de vakbeweging achter zich krijgen en op die manier het bedrijf naar nieuwe grote successen loodsen.

Eliel denkt even na over zijn antwoord en volstaat dan met het intikken van *Oké*.

Meteen erna voelt hij een stekende pijn in zijn borst. Even voelt het alsof hij geen zuurstof meer krijgt. Hij gaat op het krukje in de hal zitten.

Verdomme.

Voor zijn vierenzeventig jaar is zijn lichamelijke conditie op zich uitstekend; hij heeft onlangs nog de halve marathon in de seniorenklasse gelopen in twee uur en veertien minuten. Maar lange avonden in restaurants, met tiengangenmenu's en bijbehorende wijnpakketten, putten hem geestelijk en lichamelijk uit. Het zou goed zijn om zijn hart nog eens te laten onderzoeken, maar Eliel is geen liefhebber van doktersbezoekjes en probeert die zo lang mogelijk uit te stellen. *Verdomme nog aan toe.* Als vandaag niet het halve-eeuwfeest van het bedrijf was geweest, dan had hij lekker met een glas whisky in de hand op de bank naar *Emmerdale* kunnen kijken.

Langzaam loopt Eliel door de gang naar de woonkamer. De lange, gebeitste vloerplanken kraken onder zijn merinowollen sokken. De decoratieve plafondlamp in de kamer komt tot leven als hij de schakelaar indrukt. Hij opent zijn manchetknopen en laat de mouwen loshangen.

De naald van de platenspeler daalt langzaam neer op de zwarte schijf. Johann Sebastian Bach: *Sicilienne*, concert in d-mineur, Bach-Werke-Verzeichnis 596. Het is volgens Eliel het mooiste werk dat ooit gecomponeerd is. Hij wordt er zo wee-

moedig en verdrietig van dat het luisteren ernaar aan masochisme grenst. Het concert doet hem denken aan de begrafenis van Anne-Marie, aan hoe Axels neef het aan het begin van de herdenkingsdienst op de piano speelde in deze kamer, ongeveer drie jaar geleden. Er zijn sindsdien al meer dan duizend lange dagen en nachten voorbijgegaan, maar het appartement ruikt nog steeds naar Anne-Marie. Het is dus totaal om het even wat voor schoonmaakmiddel de schoonmaker koopt.

Anne-Marie.

Vandaag zou hij iets moeten aantrekken wat aan Anne-Marie doet denken.

Eliel loopt langs de vleugel naar het bankstel en blijft staan voor het schilderij dat erboven hangt. Het olieverfschilderij van een auerhoen kan worden uitgekapt, zodat een in de wand gemetselde kluis zichtbaar wordt. Nadat Eliel de code heeft ingetoetst, klinkt een signaal en gaat de kluis open.

Van het bovenste plankje pakt hij zijn misschien wel waardevolste schat: een Vacheron Constantin Genève met een behuizing van achttienkaraats goud. De financiële waarde van het horloge is verwaarloosbaar, maar de gevoelswaarde is des te groter: Anne-Marie heeft hem het horloge in 1969 als huwelijkscadeau gegeven.

Eliel voelt het gewicht van het uurwerk om zijn pols, het voelt vreemd en tegelijkertijd vertrouwd. Hij loopt naar de vleugel en bekijkt de ruime woonkamer: de Perzische tapijten op de vloer, de lang geleden handgemaakte ladekasten, en de grote olieverfdoeken met sierlijke gouden lijsten.

Hij wil vanavond niet naar het feest. Niet zonder zijn vrouw.

Dan hoort hij iets door de muziek heen.

Hij is bij de barkast naast de vleugel blijven staan, maar de vloer kraakt nog steeds. Het is alsof er tussen zijn voetstappen en het geluid dat ze voortbrengen een vertraging van een seconde zit.

Hij houdt zijn adem in. Opeens is hij er zeker van dat er iemand in de woning is. Hij kijkt achterom, maar de gewelfde

deuropening naar de keuken is leeg. De keuken is donker, alleen door de ramen die op de Russische ambassade uitkijken komt wat licht naar binnen. Eliel schudt zijn hoofd. De constructie van het oude gebouw leidt een heel eigen leven.

Op de achtergrond speelt nog steeds Bach, net zo mooi als op elke andere avond.

Je zintuigen houden je voor de gek. Het was een vermoeiende dag.

Eliel opent de barkast en pakt de masculiene, breedgeschouderde fles Macallan Reflexion. Mocht de pijn op zijn borst ondraaglijk worden, dan zegt hij het diner af. Ouder worden heeft in elk geval één voordeel: je hebt altijd een goed excuus als je iets niet wilt doen, namelijk de ouderdom zelf. Daar kan niemand iets tegen inbrengen.

Het bruine goedje gutst het glas in als water in een helder bergbeekje.

Maar de houten vloer kraakt weer, luider deze keer. Eliel werkt de inhoud van het glas naar binnen, de whisky met een noot van pruim brandt in zijn keel.

‘Hallo?’ roept Eliel vastberaden, ook al weet hij dat niemand zal antwoorden. Hij had voor het laatst zo geroepen toen Anne-Marie nog leefde, toen hij ’s avonds thuiskwam en niet wist of ze er was of niet.

Eliel zet het glas op de barkast en hoest in zijn vuist.

Natuurlijk is hij alleen in de woning. Het alarm was immers ingeschakeld toen hij thuiskwam en daarna heeft hij de voordeur niet meer gehoord.

‘Hallo?’ hoort hij zichzelf herhalen. Hij weet dat hij dat niet had gedaan als hij er honderd procent zeker van zou zijn dat er niemand in het appartement was. De twijfel steekt als een zwaard in zijn borst.

‘Wie is daar?’

Het gekraak komt nu achter de tussenmuur vandaan, uit de keuken. Een slepend geluid dat met een korte dreun ophoudt.
De keukenlade.

Eliel merkt dat er een koude rilling langs zijn rug tot in zijn nek omhoogkruipt.

Hij pakt zijn telefoon en zoekt in het snelkeuzemenu het nummer van Joonas.

Nu zijn de stappen duidelijker te horen.

En dan ziet hij hem, de donkere figuur die kalm uit de duistere keuken komt lopen. De telefoon glipt uit zijn hand en valt tussen zijn voeten op de vloer.

2

Joonas Lamberg opent de deur en stapt uit de auto. De motregen valt op zijn gladgeschoren schedel, en zijn katoenen blazer beschermt hem nauwelijks tegen de striemende wind. Joonas wil zijn overjas al pakken, maar laat dat idee snel varen en doet de deur dicht van de net in de was gezette Maybach. Tijdens zijn loopbaan als agent bij het arrestatieteam is hij immers in volle aanvalsuitrusting in ijskoud water gedoken en heeft hij bij strenge vorst acht uur lang roerloos op een zinken dak gelegen, turend door de lens van een precisiegeweer. Hij heeft meer dan eens geschoten om te doden en is even vaak zelf beschoten. Een van die kogels – die in november 1998 uit het 9 millimeterwapen van een Zweedstalige Finse bankrover werd afgevuurd – heeft boven zijn knie een permanent litteken achtergelaten. Het betekende ook het begin van het einde van zijn loopbaan bij het team. Joonas, die door omstandigheden gedwongen de overstap naar de particuliere sector heeft gemaakt, is in zijn lange carrière belaagd met messen en fietskettingen, maar meestal kwam hij als winnaar uit de strijd. Sinds hij niet meer bij de politie werkt, draagt hij geen wapen meer, hoewel hij er thuis wel een heeft. Nee, hij vertrouwt volledig op krav maga, een Israëlische zelfverdedigingssport, waarin hij veertig jaar ervaring heeft en de zwarte band van Expert-niveau 2 bezit.

Het is dus duidelijk dat hij zijn sigaretje wel zonder overjas kan roken, ook al is de zeewind vanavond *killing*. Hoewel het een paar graden boven nul is, voelt het alsof je in een vrieskist met airconditioning ligt.

Joonas stopt de sigaret tussen zijn lippen, steekt hem aan met een gasaansteker en krabt aan het litteken in zijn nek, dat bij koud weer jeukt. Uit de richting van een van de gebouwen in de buurt klinkt het geklingel van een windgong.

Hij neemt een trekje en werpt een blik op de ramen van de baas. Zijn baas, die in drie jaar tijd tien jaar ouder lijkt te zijn geworden. Na de dood van zijn vrouw is Zetterborg steeds stijver gaan lopen en is het nog moeilijker geworden om contact met hem te krijgen.

Joonas denkt aan zijn moeder, die een jaar jonger is dan Zetterborg en in een verzorgingshuis woont. Haar alzheimer is de afgelopen maanden erger geworden, haar kortetermijngeheugen is totaal verdwenen en de toekomst ziet er niet bepaald rooskleurig uit. Hij denkt er soms aan om zijn moeder uit het tehuis te halen en haar voor haar laatste dagen ergens heen te brengen waar geen ijzige motregen valt maar een aangename mediterrane wind waait.

Joonas blaast de rook uit, die snel door een windstoot wordt meegenomen.

Hij werpt opnieuw een blik op zijn horloge, alsof hij wil zien hoe lang de sigaret al brandt. Na een paar snelle trekjes gooit hij de peuk weg en ziet dat zijn mobieltje overgaat op de voorstoel van de Maybach.

Hij stapt in en pakt zijn telefoon. Op het scherm verschijnt de naam *Prince Charles*. Op zich een onschuldig grapje. Maar Zetterborg senior zou het zeker niet waarderen als hij wist welke bijnaam Joonas aan Axel had gegeven. In de omgang met de familie is Joonas altijd beleefd, nooit slijmerig of overdreven zakelijk. Zo wil de baas het graag.

‘Joonas.’

‘Dag Joonas... ik bel alleen maar om...’ Axel Zetterborg klinkt nerveus.

Joonas doet wat hij het beste kan: geduldig wachten.

‘Ben je bij m’n vader?’ vraagt Axel uiteindelijk.

‘Je vader is thuis. Ik wacht voor de deur in de auto.’

‘Moesten jullie niet rechtstreeks naar het restaurant komen?’
‘Je vader wilde nog even naar huis.’

‘Oké... Vader wordt in het restaurant verwacht en dat weet hij.’

Joonas Lamberg buigt voorover om de ramen op de hoek van de flat te zien. Daar brandt een zwak licht.

‘Hij neemt zijn telefoon niet op. Hij antwoordt eigenlijk altijd,’ zegt Axel, en hij klinkt nu bezorgd. ‘Ik zou anders niet bellen, maar hij klaagde eerder vandaag dat hij zich niet zo goed voelde.’

‘Hij zal zo wel...’

‘Ga kijken.’

‘Maar...’

‘Doe wat ik zeg, Joonas.’

‘Goed. Ik ga naar boven,’ zegt Joonas. Hij opent de deur en wurmt zich uit de auto. De baas is waarschijnlijk in orde, maar zelfs bij de kleinste twijfel mag geen seconde verloren gaan. Dat zou onprofessioneel zijn.

Joonas loopt naar de portiek en graait de sleutel uit zijn zak. Hij heeft Axel nog aan de telefoon terwijl hij de trap opstormt. Vijf verdiepingen in minder dan een halve minuut. Zijn knieschijf doet het goed, ook al weet hij dat die er op een röntgenfoto ronduit vreselijk uitziet en het op elk moment kan begeven.

‘Ik sta nu voor de deur. Buiten was alles rustig...’ zegt Joonas enigszins buiten adem, en hij belt aan.

‘Ik had ook niets anders verwacht, maar...’ Axel maakt zijn zin niet af, omdat hij hoopt de geërgerde stem van zijn vader te horen. *Ik kom al, verdomme.*

Maar die is niet te horen, en de deur gaat ook niet open.

Even staat Joonas met de telefoon tegen zijn oor voor de deur en staart hij naar het naambordje waarop met witte letters tegen een zwarte achtergrond ZETTERBORG staat. Dan klopt hij een paar keer hard op de deur. De seconden tikken weg, totdat er zeker een minuut voorbij is.

‘Joonas?’ vraagt Axel, en nu is de onrust in zijn stem niet te missen.

Joonas opent de deur met zijn eigen sleutel.

‘Axel,’ zegt hij als hij in de woonkamer staat. ‘Hier is iets heel goed mis.’